

شماره: ۷۸۱۶، مورخ: ۱۴۰۳، درس
تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۰۳
پوست:

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

نهاد ریاست جمهوری

هیات وزیران

ستاد کل نیروهای مسلح

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

وزارت اطلاعات

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مرکز مدیریت حوزه های علمیه

سازمان اداری و استخدامی کشور

سازمان ملی هوش مصنوعی

مرکز ملی فضای مجازی

ستاد علم، فناوری و نوآوری دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

«سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران» که پیرو تصویب ماده واحده «نهایی سازی و تصویب سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۴۰۲/۰۸/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی) و در اجرای تفویض موضوع ماده واحده «تشکیل شورای ملی راهبری و تأسیس سازمان ملی هوش مصنوعی» (مصوب جلسه ۹۰۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی)، در جلسه ۴۸۳ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است؛ به شرح ذیل برای اجراء ابلاغ می گردد:

مقدمه

از مهم ترین شاخصه های تمدن نوین اسلامی، توحیدگرایی و استقرار عدالت و امنیت فراگیر مبتنی بر اندیشه و جهان بینی اسلامی است که تعیین بخش و اثرگذار بر مسیر و جهت گیری های فناوری های نوین به طور عام و هوش مصنوعی به طور خاص است. برای وصول به شاخصه های تمدن نوین اسلامی بر مبنای دانش و علوم بنیادین، هوش مصنوعی که به لحاظ کارکردی و رفتاری مشابه با برخی ظرفیت های هوش انسانی عمل می کند، یک امکان مهم و یک تغییر در زیست بوم زندگی

۱

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

بر مبنای حکمرانی اسلامی هوشمند محسوب می‌شود. بدیهی است هوش مصنوعی در تعامل با جامعه انسانی، یک پدیده اجتماعی و مرتبط با زیست‌بوم دینی و فرهنگی جامعه محسوب می‌شود که می‌بایست ابتناء همه ابعاد آن بر مبانی، ارزش‌ها، قابلیت‌ها، سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی جمهوری اسلامی ایران، مورد توجه قرار گیرد.

فرصت‌های قابل توجه حاصل از پیشرفت علم و فناوری در کنار توان قابل ملاحظه آن برای درک مسائل و همچنین قدرت پیشگیرانه آن در مهار بحران‌ها و مشکلات پیش روی جوامع، موجب شده است تا در سطح بین‌المللی در اسناد ملی و برنامه‌های کلان، سرفصل مهمی به این موضوع اختصاص یابد. در کشور ما نیز توسعه علم و فناوری و توجه به رشد علمی جایگاه قابل توجهی در گفتمان راهبردی کشور و به‌طور خاص در کلام امامین انقلاب و اسناد و برنامه‌های کلان کشور به‌ویژه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی دارد.

اگر در دوره‌ای صنعت نفت، صنعت برق و فناوری اطلاعات باعث تحول همه‌جانبه صنعت شد، امروزه یکی از مهم‌ترین حوزه‌های فناورانه‌ای که با توجه به گذشته، حال و آینده تحول‌آفرین خود بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته، علوم و فناوری‌های هوش مصنوعی است که برخوردار از ابعاد فلسفی، اخلاقی، فقهی، حقوقی، فنی و مهندسی است.

با عنایت به اثر فراگیر و برنامه‌پذیر بودن فناوری‌های نوین و مزیت‌های حاصل از پیشگامی در این فناوری‌ها، کشورهای بسیاری، بر هوش مصنوعی و کارکردهای آن در بخش‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و دفاعی متمرکز شده‌اند. کشور ما نیز، یکی از کشورهای پیشرو در زمینه خلق دانش و انتشار مقالات علمی در حوزه هوش مصنوعی است و توسعه زیست‌بوم کسب و کارهای نوپا و شکل‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان این حوزه، نشان می‌دهد که با برنامه‌ریزی منسجم و جامع، می‌توان دستاوردهای قابل توجهی را از توسعه هوش مصنوعی در کشور انتظار داشت.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) نیز در دیدار با نخبگان، ضمن تأکید همیشگی نسبت به تمرکز بر فناوری‌های نو به عنوان مأموریت ویژه نخبگان، به‌طور خاص تمرکز بر هوش مصنوعی را به عنوان ظرفیت مهم برای حکمرانی نظام‌مند و اثرگذار بر پیشرفت همه‌جانبه و توسعه هوشمندانه آن متناسب با اقتضائات و نیازهای بومی کشور مورد تأکید قرار داده‌اند. بدیهی است فائق آمدن بر چالش‌ها و مسائل پیش رو در مسیر رسیدن به این جایگاه جز با برنامه‌ریزی دقیق و جامع که بتواند محقق‌کننده اهداف، راهبردها و اولویت‌های مدنظر در اسناد بالادستی و برنامه‌های راهبردی نظام باشد، میسر نخواهد بود.

بی‌شک برای ارتقای جایگاه کشور در حوزه هوش مصنوعی و کسب جایگاه مناسب در بازارهای جهانی و رسیدن به جمع کشورهای برتر دنیا، راه پرفراز و نشیبی در پیش است. خودباوری، توانمندسازی نیروی انسانی، توجه ویژه به نخبگان، فرهنگ‌سازی، ترویج و آموزش مفاهیم و مبانی علمی، تسهیل فضای کسب‌وکار، بخش خصوصی، تسهیل انتقال فناوری و توسعه فناوری‌های زیرساختی و تنظیم‌گری متناسب با الزامات این حوزه از جمله مواردی است که باید در راستای یک نگاه منسجم و یکپارچه مدنظر قرار گیرد.

تدوین سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران گام مهمی برای وصول به مؤلفه‌های تمدن نوین اسلامی، ارتقای کیفیت حکمرانی و تقویت بنیان‌های علمی و پژوهشی در راستای پیشرفت کشور در همه عرصه‌های مرتبط با حکمرانی منطقه‌ای و ملی و ارتباطات جهانی است. همچنین هوش مصنوعی در همه قلمروهای اولویت‌دار از قبیل آموزش و پژوهش، بهداشت و درمان، حکمرانی دولتی و خدمات عمومی، دفاعی، امنیتی و انتظامی، صنایع، انرژی، محیط زیست و کشاورزی، فرهنگ ایرانی و تمدن اسلامی، رسانه و فضای مجازی و امور مرتبط با فناوری‌های مهم و راهبردی اعم از هوافضا، فناوری زیستی، فناوری نانو، علوم شناختی و سایر عرصه‌های علم و فناوری، منشأ تغییر و تحولات بزرگ است.

ماده ۱- تعریف واژگان

هوش مصنوعی: به توانایی ماشین برای انجام عملکردهای خودکار و نظام‌مند از جمله یادگیری، درک، استنتاج، حل مسأله، پیش‌بینی، تصمیم‌گیری و اقدام از طریق به‌کارگیری دانش و اطلاعات و پردازش داده گفته می‌شود که منشأ اثرگذاری‌های گسترده بر انسان و روابط انسانی در محیط فیزیکی یا مجازی و همچنین بازتاب‌های زیست‌محیطی است. هوش مصنوعی ماهیتی داده‌ای، شبکه‌ای، الگوریتمی، خوشه‌ای، لایه‌ای و یکپارچه، مبتنی بر منطق‌های کلاسیک و سایر منطق‌های نوین دارد.

داده باز: داده‌ای که از نظر حقوقی هر فردی مجاز است تا از آن به شکل آزاد بر اساس مجوزهای استاندارد استفاده کند. داده اشتراکی: داده‌ای که تحت یک مجوز اشتراک‌گذاری با محدودیت‌های معین بین افراد حقیقی یا حقوقی مشخص به اشتراک گذاشته شده است.

اخلاق هوش مصنوعی: مجموعه‌ای از اصول اخلاقی برای هدایت توسعه و استفاده مسئولانه و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی از فناوری هوش مصنوعی است که توسط متخصصان و سایر افراد در طراحی، تولید و بهره‌گیری از هوش مصنوعی رعایت شده و حقوق متقابل ایجاد می‌کند. نمونه‌هایی از مسائل اخلاقی هوش مصنوعی عبارتند از: رعایت حریم خصوصی، رعایت حقوق فردی و اجتماعی، تأمین امنیت اجتماعی، انصاف، توضیح‌پذیری، شفافیت، عدم تبعیض و سوگیری، پاسخگویی، همسویی با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه اسلامی، مسئولیت‌پذیری، اعتماد و عدم سوء استفاده از فناوری. هدف اخلاق هوش مصنوعی بهینه‌سازی تأثیر سودمند هوش مصنوعی بر جامعه و زیست‌بوم بشر و کاهش خطرات و پیامدهای ناخواسته استفاده از آن مبتنی بر ارزش‌ها و مبانی اعتقادی اسلام است. زیست‌بوم هوش مصنوعی: به مجموعه مؤلفه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، شامل شبکه‌ای از سازمان‌ها، افراد و نهادهایی اطلاق می‌شود که در توسعه، استقرار و استفاده از سیستم‌های هوش مصنوعی دخیل هستند. زیست‌بوم هوش مصنوعی یک سیستم پیچیده و پویا شامل طیف گسترده‌ای از ذی‌نفعان، از جمله مردم، کارگزاران نظام حکمرانی، محققان، توسعه‌دهندگان، سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و کاربران نهایی است. موضوعات کلان کشور: موضوعات ملی اولویت‌دار در حوزه‌های کلان فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و محیط‌زیستی.

سازمان: منظور از سازمان در این سند، سازمان ملی هوش مصنوعی است.

سند: منظور از سند، سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۲- اصول و مبانی ارزشی

هم‌راستا با مبانی ارزشی جمهوری اسلامی ایران در قانون اساسی و بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و مبانی ارزشی نظام علم و فناوری مندرج در سند نقشه جامع علمی کشور و با تأکید بر حاکمیت جهان‌بینی توحیدی اسلام، مردم‌سالاری دینی، عدالت‌محوری، کمال‌آفرینی، ثروت‌آفرینی، هماهنگی با محیط‌زیست و اهمیت کرامت انسانی در تمام ابعاد علم، فناوری و نوآوری، اصول و مبانی ارزشی این سند عبارتند از:

۱- رعایت اصول اعتقادی و مجموعه ارزش‌های اخلاقی اسلام در راستای تقویت سبک زندگی اسلامی و حیات طیبه جاودانه در کلیه مسیرگذاری‌های هوش مصنوعی و پرهیز از جهت‌گیری‌های منجر به فساد و منکر و تقویت فضای غفلت؛

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۲- توجه به ابعاد وجودی انسان مبتنی بر فلسفه و معارف اسلامی در توسعه و به کارگیری هوش مصنوعی؛
- ۳- توسعه و کاربست هوش مصنوعی با هدف تأمین آرمان‌ها و ارزش‌های مرتبط با انسان الهی و جامعه اسلامی؛
- ۴- آرمان‌گرایی، خوداتکایی، خودباوری، درون‌زایی و برون‌گرایی در توسعه زیست‌بوم هوش مصنوعی؛
- ۵- توجه به عدالت، کرامت، حقوق و سلامت جسمی، روحی و روانی انسان‌ها در سازوکار آموزش و به کارگیری هوش مصنوعی؛

- ۶- حفظ استقلال، امنیت، منافع و اقتدار ملی در مواجهه با توسعه فناوری هوش مصنوعی در جهان؛
- ۷- توسعه آینده‌نگر زیست‌بوم هوش مصنوعی توانمندساز، آگاهی‌بخش، اخلاق‌مدار و تمدن‌آفرین؛
- ۸- رعایت حریم خصوصی و حفاظت از امنیت داده‌ها و اطلاعات در زیست‌بوم هوش مصنوعی؛
- ۹- مواجهه هوشمندانه با قدرت‌های بزرگ با رویکرد انحصارزدایی؛
- ۱۰- جلوگیری از سوءاستفاده از هوش مصنوعی برای سلطه انسان بر انسان و سلطه هوش مصنوعی بر انسان؛
- ۱۱- توسعه هوش مصنوعی با رعایت تقویت ارتباطات طبیعی انسانی و پرهیز از انزوای اجتماعی انسان‌ها.

ماده ۳- چشم‌انداز، اهداف کلان و شاخص‌های ارزیابی
الف- چشم‌انداز

جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۱۲ هجری شمسی، با هدف استقرار مؤلفه‌های تمدن نوین اسلامی با برخورداری از زیست‌بوم هوش مصنوعی پیشرفته و نوآور مبتنی بر اصول و ارزش‌های اسلامی، اتکا بر قابلیت‌ها و توانمندی‌های ملی و بهره‌گیری هوشمندانه از تعاملات جهانی، بین ۱۰ کشور پیشرو هوش مصنوعی دنیا قرار دارد و با استفاده از این فناوری در حکمرانی، موضوعات کلان کشور، ثروت‌آفرینی، ارزش‌آفرینی، تأمین سلامت، رفاه، امنیت و آسایش مردم، بیشترین پیشرفت را ایجاد می‌کند.

ب- اهداف کلان

اهداف سند در راستای تحقق چشم‌انداز و بهره‌گیری از هوش مصنوعی به عنوان زیست‌بوم اثرگذار بر همه عرصه‌های اقتصادی، سیاسی - امنیتی و فرهنگی با رویکرد تأمین پیشرفت اسلامی - ایرانی کشور عبارتند از:

- ۱- توسعه و تربیت سرمایه انسانی متخصص، ماهر و متعهد متناسب با قرار گرفتن در جمع ۱۰ کشور پیشرو؛
- ۲- ارتقا و تأمین زیرساخت‌ها با تأکید بر زیرساخت‌های حقوقی و مالکیت فکری، زیرساخت‌های شبکه ملی اطلاعات و کلان‌داده، زیرساخت‌های پردازی و مدل‌های بزرگ چندوجهی بومی با رویکرد شتاب‌دهی به پیشرفت هوش مصنوعی و کاربردی‌سازی آن؛
- ۳- رشد و جهش مداوم تولیدات فکری، علمی و فناورانه و تبدیل شدن به قطب تحقیقاتی هوش مصنوعی منطقه آسیای جنوب غربی با هدف رفع نیازهای کشور و مرجعیت بین‌المللی علمی و کاربردی حداقل در یکی از شاخه‌های این حوزه؛
- ۴- ارتقای نوآوری برپایه فناوری‌های بدیع با اثرگذاری اقتصادی و اجتماعی بالا به منظور ارتقای هوش مصنوعی در بخش‌های کشاورزی، صنعت و خدمات؛
- ۵- ارتقای رقابت‌پذیری اقتصادی کشور با استفاده از هوش مصنوعی در سطح بازار داخلی و جهانی و دستیابی به رشدهای جهشی در اقتصاد هوش مصنوعی؛

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۶- نقش آفرینی فعال در تعاملات و همکاری‌های آموزشی، علمی، فناورانه و اقتصادی بین‌المللی با اولویت کشورهای همسایه در راستای منافع ملی و جهان اسلام؛
- ۷- ارتقای کیفیت حکمرانی با بهره‌مندی از قابلیت‌های هوش مصنوعی در موضوعات کلان کشور با تأکید بر ارتقای عدالت اجتماعی، امنیت ملی، پایداری و انسجام ملی و سرمایه اجتماعی؛

ج- شاخص‌های ارزیابی کلان

علیرغم افق ۱۰ ساله سند و نظر به تحولات سریع حوزه هوش مصنوعی، مقادیر مطلوب شاخص‌های ارزیابی کلان این سند برای بازه زمانی پنج‌ساله به قرار زیر تعیین می‌گردد:

هدف متناظر	شاخص کلان	وضع موجود	وضع مطلوب ۱۴۰۷
یک	۱-۱- ظرفیت پذیرش سالانه رشته‌های هوش مصنوعی، رشته‌های مرتبط و بین‌رشته‌ای‌ها در مقاطع: کارشناسی ارشد دکترا	۲۰۰۰ (۱۳۹۹) ۱۷۵ (۱۴۰۰)	رشد سالیانه ۱۲٪ (۳۵۰۰) رشد سالیانه ۱۸٪ (۴۰۰)
	۲-۱- حجم آموزش دوره‌های مهارتی کوتاه‌مدت به منظور کاربست هوش مصنوعی در هوشمندسازی فرآیندهای کاری سازمان‌ها و بنگاه‌ها	-	۵۰ هزار نفر دوره
	۳-۱- سهم افراد توانمند جهت استفاده از ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی به منظور کاربست در حیطه کاری خود از کل شاغلین	-	۵۰ درصد
دو	۱-۲- میزان توان محاسباتی زیرساخت پردازشی ویژه پروژه‌های کلان هوش مصنوعی در کشور	حد اقل ۲۰ پتافلاپس	۱ اگرافلاپس
	۲-۲- حجم زیرساخت پردازش اشتراکی در کشور	-	۵ اگرافلاپس
سه	۱-۳- رتبه کشور از منظر شاخص H انتشارات علمی حوزه هوش مصنوعی	۲۳	۱۵
	۲-۳- تعداد نشریات معتبر بین‌المللی هوش مصنوعی در کشور در چارک اول یا دوم	صفر (۳ نشریه نماینده در اسکوپوس)	حد اقل یک نشریه (۵ نشریه نماینده در اسکوپوس)
	۳-۳- سهم پژوهشگران دو درصد برتر هوش مصنوعی ایران	۰.۸ درصد	۱.۵ درصد
	۴-۳- حجم قراردادهای پژوهشی تقاضامحور وصول‌شده در حوزه هوش مصنوعی (به قیمت ثابت سال ۱۴۰۲)	-	-
	۵-۳- تعداد جوامع علمی حوزه هوش مصنوعی و بین‌رشته‌ای‌های مرتبط (درصد نویسندگانی که حداقل ۳ مقاله مشترک با یکدیگر دارند به کل نویسندگان)	۱۴ درصد	۲۰ درصد
چهار	۱-۴- تعداد محصولات/خدمات دانش‌بنیان تأییدشده هوش مصنوعی	۳۶۳	۲۰۰۰
	۲-۴- تعداد ثبت اختراعات هوش مصنوعی ثبت اختراع بین‌المللی ثبت اختراع داخلی	-	-

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

هدف متناظر	شاخص کلان	وضع موجود	وضع مطلوب ۱۴۰۷
پنج	۱-۵- تعداد شرکت‌های بزرگ فعال در حوزه هوش مصنوعی	کمتر از ۵	۱۰
	۲-۵- تعداد کارکنان شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه هوش مصنوعی	۸۴۶۶	۲۰۰۰۰
	۳-۵- میزان فروش شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه هوش مصنوعی (قیمت ثابت سال ۱۴۰۱) بر اساس مالیات بر ارزش افزوده ابرازی	حدود ۳۰۰ میلیارد تومان	۲۰۰۰ میلیارد تومان
	۴-۵- میزان سرمایه‌گذاری دولتی، غیردولتی و سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه هوش مصنوعی	-	-
	۵-۵- نسبت حجم فروش محصولات و خدمات هوش مصنوعی ساخت ایران به تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری * ۱۰۰	-	-
شش	۱-۶- حجم صادرات محصولات/خدمات هوش مصنوعی در سال	-	-
	۲-۶- تعداد و حجم پروژه‌های هوش مصنوعی مشارکتی بین‌المللی	-	-
	۳-۶- تعداد سکوها و خدمات اینترنتی ایرانی بهره‌مند از هوش مصنوعی با بیش از دویست میلیون کاربر	۰	۳
	۴-۶- تعداد رویدادها و کنفرانس‌های بین‌المللی برگزارشده در کشور (براساس داده‌های ISC)	۲۴ (از ابتدای ۹۶ تادی ماه ۱۴۰۲)	۵ (سالانه)
هفت	۱-۷- جایگاه کشور در شاخص آمادگی هوش مصنوعی دولت	۹۴	۳۰
	۲-۷- درصد دستگاه‌های مستقل ملی دارای رهنگاشت هوش مصنوعی مصوب شورای راهبری هوش مصنوعی	۰	۱۰۰ درصد
	۳-۷- تعداد شهرهای هوشمند (مبتنی بر استانداردهای به‌روز بین‌المللی ^۱)	۰	۳
	۴-۷- تعداد سکوها و خدمات اینترنتی ایرانی و بهره‌مند از هوش مصنوعی با حداقل ۲۰ میلیون کاربر	۱۷	۴۰

تبصره ۱- مقادیر مطلوب شاخص‌ها در به‌روزرسانی‌های دوره‌ای سند، روزآمد خواهد شد.
تبصره ۲- سازمان موظف است شناسنامه شاخص‌های ارزیابی کلان سند و همچنین مقادیر موجود و مطلوب شاخص‌های ارزیابی کلان فاقد مقدار را ظرف مدت شش ماه تدوین و به تصویب شورای ملی راهبری هوش مصنوعی برساند.

تبصره ۳- سازمان موظف است گزارش سالانه ارزیابی اجرای سند شامل میزان تحقق اهداف و مقادیر شاخص‌های سند و همچنین فرایند استخراج آن‌ها را پس از تأیید شورای ملی راهبری هوش مصنوعی به ستاد علم، فناوری و نوآوری شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید.

ماده ۴- سیاست‌های راهبردی

- اصالت و ارزشمندی فعالیت بنگاه‌های اقتصادی خصوصی، دانش‌بنیان و مزیت‌آفرین ملی و فراملی هوش مصنوعی
- برخوردراری از زنجیره‌ی کامل، متوازن، رقابتی و توانمند در چرخه ایده تا ثروت (مصرف) هوش مصنوعی

^۱ مشابه استاندارد ISO ۳۷۱۵۳:۲۰۱۷

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

۳- استفاده از مزایای هوش مصنوعی برای تحریک رشد اقتصادی، اشتغال و نوآوری
۴- تقویت مردم‌محوری و روحیه تعاون در توسعه و بهره‌برداری از هوش مصنوعی
۵- جهت‌دهی هوش مصنوعی در مسیر پیشرفت مبتنی بر ارزش‌های اسلامی ایرانی با توجه به اولویت‌های مرتبط با نیازهای اساسی زندگی

۶- ضرورت نظارت و مراقبت بر تصمیمات و خودمختاری هوش مصنوعی و جلوگیری از رخ‌نمانگاری^۱ و اعتبارسنجی اجتماعی بدون رعایت حقوق افراد و قوانین کشور
۷- اهتمام به توسعه محصولات و کاربردهای هوش مصنوعی مسئولیت‌پذیر
۸- التزام به توسعه فناوری هوش مصنوعی در عین اهتمام به رعایت اخلاق، کرامت انسانی و حفظ حریم خصوصی
۹- توجه به به‌کارگیری هوش مصنوعی جهت گسترش عدالت فراگیر و حکمرانی نظام‌مند، هشداردهنده و اقدام‌کننده هوشمند در راستای ارتقای قدرت ملی

۱۰- تقدم و اولویت طرح‌ها و کاربردهای هوش مصنوعی با دامنه‌ی فراگیر و اثرگذاری بالا
۱۱- اولویت‌دهی به کاربردی‌شدن هوش مصنوعی برای حل چالش‌های ملی
۱۲- استفاده از مزایای هوش مصنوعی برای بهبود خدمات و مأموریت‌های عمومی
۱۳- توجه به مخاطرات هوش مصنوعی و صیانت از ارکان سرمایه انسانی از قبیل حافظه انسانی، اعتماد به نفس، کسب دانش و یادگیری و خلاقیت و نوآوری در مواجهه با هوش مصنوعی
۱۴- توجه به گسترش روابط انسانی و پرهیز از کاهش روابط اجتماعی طبیعی و رفتارهای کلیشه‌ای در توسعه هوش مصنوعی
۱۵- پیش‌برندگی و فرصت‌آفرینی برای زیست‌بوم هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران در روابط و تعاملات بین‌المللی
ماده ۵- راهبردها و اقدامات ملی

۱- زیرساخت‌های حکمرانی: ایجاد و ارتقای زیرساخت‌های فنی، قانونی، تنظیم‌گری و استانداردها برای جهت‌دهی، شتاب‌دهی و گسترش هوش مصنوعی

۱-۱- تدوین نظام حکمرانی داده به منظور تسهیل در بهره‌برداری انتفاعی و غیرانتفاعی از داده‌های تولیدی کشور از طریق اصلاح قوانین و مقررات موجود و به رسمیت شناختن مالکیت و حق بهره‌برداری انتفاعی هر شخص یا نهاد بر داده‌های تولیدی خود با حفظ ملاحظات امنیت ملی، رعایت حریم خصوصی و اخلاق عمومی

۱-۲- تدوین لوایح قانونی لازم به منظور ایجاد زیرساخت‌های حقوقی مورد نیاز جهت بهره‌گیری و مواجهه با مخاطرات هوش مصنوعی در کشور از قبیل تعیین مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی هوش مصنوعی خودمختار و رعایت حریم خصوصی، پاسخگویی و عدم تبعیض

۱-۳- تدوین استانداردهای مربوط به مالکیت، تولید، نگهداری، تبادل و به‌اشتراک‌گذاری داده و همچنین ایمنی و امنیت سیستم‌ها و خدمات هوش مصنوعی

۱-۴- اصلاح قوانین لازم در حوزه مالکیت فکری تولیدات مبتنی بر هوش مصنوعی و ثبت اختراعات این حوزه و تسهیل در ایجاد سامانه‌های شناسایی خروجی‌های مرتبط

^۱ Profiling

۷

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۱-۵- ایجاد محیط‌های حقیقی و مجازی آزمون تنظیم‌گری به منظور فراهم‌آوری زیرساخت بهره‌برداری آزمایشی محصولات و خدمات حوزه هوش مصنوعی در مقیاس محدود
- ۱-۶- تدوین و پایش شاخص مرکب بومی هوش مصنوعی جهت تعیین جایگاه جهانی کشور
- ۲- آموزش و پژوهش: ساماندهی و سازماندهی آموزش، پژوهش و مهارت‌افزایی به منظور ارتقای نیروی انسانی مؤثر با رعایت تناسب بین پرورش نیروی انسانی در مرزهای دانش و آموزش‌های مهارتی
- ۲-۱- حمایت از فعالیت‌های پژوهشی هوش مصنوعی و جهت‌دهی به آن‌ها در راستای اولویت‌ها، نیازمندی‌ها و حل چالش‌های ملی
- ۲-۲- پیش‌بری تحقیقات در حوزه علوم پایه و علوم انسانی مرتبط با هوش مصنوعی بالاخص به منظور فهم نسبت انسان و جامعه با هوش مصنوعی و نظریه‌پردازی و حمایت از این مقوله در مراکز دانشگاهی و حوزوی
- ۲-۳- پیش‌بری تحقیقات در حوزه علوم اسلامی مرتبط با هوش مصنوعی با تأکید بر فقه، حکمت و اخلاق هوش مصنوعی و نظریه‌پردازی آن و حمایت از این مقوله در مراکز حوزوی و دانشگاهی
- ۲-۴- طراحی و اجرای پژوهش‌های ضروری برای سنجش تأثیر تعامل دوسویه هوش مصنوعی و جسم و جان انسان بر یکدیگر و بررسی تأثیر توسعه هوش مصنوعی بر عملکردهای شناختی، احساسی، اخلاقی و معنوی انسان و پیامدهای اجتماعی آن
- ۲-۵- اصلاح نظام آموزشی کشور به منظور تقویت مزیت‌های انسان در برابر هوش مصنوعی و اجتناب از رقابت نابرابر انسان و هوش مصنوعی، همچنین تبدیل تهدیدهای هوش مصنوعی به فرصتی برای ظهور وجوه انسانی
- ۲-۶- تدوین منابع و محتواهای آموزشی و ارائه آموزش‌های مربوط به حوزه‌های فناورانه هوش مصنوعی و کاربردهای آن در مقاطع مختلف تحصیلی، از جمله دوره متوسطه و دانشگاه
- ۲-۷- حمایت از طراحی و اجرای برنامه‌های آموزش فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی براساس نیاز بازار کار حرف و مشاغل مختلف در حوزه هوش مصنوعی
- ۲-۸- تقویت دانش عمومی استفاده از راهکارهای هوش مصنوعی با حمایت از تولید بسته‌های آموزشی تخصصی چندرسانه‌ای برای آموزش و بازآموزی شاغلان کشور و تسهیل دسترسی عمومی به آن
- ۲-۹- حمایت از کرسی‌های نقد و نظریه‌پردازی، انجمن‌ها و اجتماعات علمی و صنعتی حوزه هوش مصنوعی به منظور هم‌افزایی و تبادل دانش و تجربیات
- ۲-۱۰- توسعه بین‌رشته‌ای‌های هوش مصنوعی در حوزه‌های اولویت‌دار سند
- ۲-۱۱- حمایت از تأسیس و گسترش اندیشکده‌ها، کانون‌های فکری و حلقه‌های میانی در حوزه هوش مصنوعی
- ۲-۱۲- حمایت از تحقیق و توسعه در خصوص موجودات زنده هوشمند در فضای بین‌رشته‌ای هوش مصنوعی و علوم شناختی
- ۳- زیرساخت داده و پردازش: ارتقای زیرساخت‌های داده‌ای و پردازشی بومی در جهت نگهداری داده‌های بزرگ و ارتقای کیفیت، دسترسی، امنیت و تاب‌آوری داده‌های داخلی و تسهیل بهره‌برداری شرکت‌ها و نخبگان از ظرفیت‌های داده‌ای و امکانات داده‌پردازی

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

- ۱- ۵- توصیف و ارزیابی نیروی کار هوش مصنوعی
- ۲- ۵- حمایت از برگزاری جوایز ملی محصولات و خدمات برتر هوش مصنوعی
- ۳- ۵- تسهیل جذب پروژه‌های بین‌المللی در حوزه هوش مصنوعی با رعایت ملاحظات منافع ملی و با تأکید بر شکل‌گیری مجموعه‌های تخصصی فعال در جذب، شکست و توزیع این پروژه‌ها بین متخصصان کشور به منظور ارزش‌آفرینی و نگهداشت متخصصان
- ۴- ۵- حمایت از شرکت‌های بزرگ داخلی برای ارائه خدمات و محصولات هوش مصنوعی رقابت‌پذیر در عرصه‌های بین‌المللی
- ۵- ۵- حمایت از تشکیل شرکتگان^۸ و همکاری شرکت‌های فناور در طول زنجیره ارزش و گستره آن در جهت تولید راهکارهای یکپارچه و دستیابی به مقیاس اقتصادی
- ۶- ۵- ارتقای خدمات دولتی و عمومی مبتنی بر هوش مصنوعی
- ۶- ۶- تعاملات بین‌المللی: ارتقای تعامل و شبکه‌سازی‌های بین‌المللی در حوزه هوش مصنوعی
- ۱- ۶- همکاری در ایجاد یا گسترش اتحادهای بین‌المللی هوش مصنوعی در مشارکت با کشورهای همسو و پیشرو و مجامع غیردولتی
- ۲- ۶- تدوین و انعقاد قراردادهای همکاری بین کشورهای مختلف در حوزه‌های مرتبط با حکمرانی، مالکیت و به‌اشتراک‌گذاری داده
- ۳- ۶- توسعه همکاری‌های مشترک با کشورهای هدف به منظور انتقال فناوری و تجارت محصولات و خدمات از طریق تعریف پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های مشترک، ایجاد مراکز تحقیقاتی، سکوها و محیط‌های آزمون مشترک در حوزه هوش مصنوعی
- ۴- ۶- عضویت و مشارکت فعال در مجامع علمی مرتبط منطقه‌ای و بین‌المللی و نقش‌آفرینی فعال در تدوین استانداردها، توافقات و جریان‌سازی‌های بین‌المللی
- ۵- ۶- تعامل با سایر کشورها در طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های آموزش تخصصی و مهارتی در حوزه هوش مصنوعی
- ۷- ۷- ترویج و فرهنگ‌سازی: ترویج، فرهنگ‌سازی و ارتقای سواد عمومی به‌منظور گسترش استفاده صحیح از فناوری هوش مصنوعی در صنعت، دولت و جامعه متناسب با فرهنگ اسلامی
- ۱- ۷- درک و تبیین آثار و تبعات مثبت و منفی اجتماعی و اخلاقی هوش مصنوعی و نظام‌مند کردن بهره‌گیری از هوش مصنوعی در جهت هوش انسان الهی
- ۲- ۷- ترویج استفاده صحیح از دستاوردها و کاربردهای حوزه هوش مصنوعی با بهره‌گیری از ظرفیت مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، رسانه‌های عمومی و فضای مجازی
- ۳- ۷- حمایت از برگزاری رویدادها، مسابقات، همایش‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های علمی و ترویجی
- ۴- ۷- آگاه‌سازی و ارتقای سطح دانش مدیران بخش عمومی نسبت به اهمیت، ملزومات، کاربردها و چشم‌انداز آینده هوش مصنوعی

^۸ کنرسیوم

باسم تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

۷- ۵- استفاده از هوش مصنوعی برای گسترش ارزش‌های اخلاقی، حقوقی و اجتماعی مبتنی بر اصول و ارزش‌های تمدن نوین اسلامی

ماده ۶- اولویت‌های ملی به‌کارگیری هوش مصنوعی

با هدف استقرار تمدن نوین اسلامی، اولویت‌های هوش مصنوعی، مبتنی بر نیازهای اساسی انسان و مزیت‌های سرزمینی و موضوعات راهبردی کشور انتخاب شده‌اند که شامل عرصه‌های اقتصادی، سیاسی - امنیتی، فرهنگی و قلمروهای صنعتی، کشاورزی، خدمات و همچنین حوزه‌های آموزشی، پژوهشی، نوآوری و سلامت می‌شود. در این راستا، محورهای اولویت‌دار و کلان‌پروژه‌های به‌کارگیری هوش مصنوعی در دو سطح الف و ب به‌صورت زیر است:

محورهای اولویت‌دار	اولویت‌های ملی الف	اولویت‌های ملی ب
آموزش و پژوهش	۱- سامانه آموزش هوشمند شخصی‌شده و معلم‌یار مجازی	۲۰- ایجاد سامانه هوشمند خدمات علم، فناوری و نوآوری در عرصه‌های آموزشی و پژوهشی ۲۱- ارزیابی خودکار دانش و مهارت‌های دانش‌آموزان، دانشجویان، معلمان و اساتید
بهداشت و درمان	۲- دستیار هوشمند پزشک و پزشکی هوشمند	۲۲- کشف، شناسایی و توسعه هوشمند داروهای جدید ۲۳- پیشنهاد درمان شخصی‌شده مبتنی بر سوابق پزشکی و اطلاعات ژنتیکی
حکمرانی دولتی و خدمات عمومی	۳- هوشمند شدن فرآیند گردش کار اسناد اداری و بررسی و ارائه پیشنهاد اولیه ۴- ایجاد شفافیت در عملکرد دولت از منظر ۱- رعایت اخلاق اسلامی (از قبیل وفای به عهد و وعده، جلوگیری از اسراف و تبذیر بیت‌المال، صداقت، ساده‌زیستی، حسن‌ظن و ...)، ۲- کارایی و کارآمدی و ۳- کشف تخلفات قانونی (فساد، اختلاس و ...)	۲۴- استفاده از هوش مصنوعی به منظور توسعه دیپلماسی نوین ۲۵- ایجاد سکوی هوشمند خدمات دولت به منظور رسیدن حکمرانی نظام‌مند هوشمند اسلامی - ایرانی مبتنی بر اولویت‌های اساسی
دفاعی، امنیتی و انتظامی	۵- توسعه و کاربرد هوش مصنوعی برای ارتقا و بهبود عملیات‌ها و مأموریت‌های دفاعی و امنیتی ۶- توسعه و کاربرد هوش مصنوعی برای ارتقا و بهبود ارائه خدمات انتظامی و هوشمندسازی فراجا	۲۶- توسعه و کاربرد هوش مصنوعی برای ارتقا و بهبود میزان آگاهی وضعیتی و اشراف اطلاعاتی نیروهای مسلح ۲۷- توسعه و کاربرد هوش مصنوعی برای ارتقا و بهبود عملکرد، قابلیت و توانمندی‌های تجهیزات، تسلیحات، سامانه‌ها و محصولات دفاعی، امنیتی و انتظامی

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

محورهای اولویت دار	اولویت های ملی الف	اولویت های ملی ب
صنایع و انرژی	۷- سامانه هوشمند مدیریت و پشتیبانی تعمیر و نگهداری تجهیزات ۸- خانه هوشمند ۹- سیستم های حمل و نقل هوشمند و وسایل نقلیه خودران و بدون سرنشین	۲۸- توسعه و کاربرد هوش مصنوعی برای کاهش تعداد متوفیان حوادث جاده ای ۲۹- توسعه دوقلوهای دیجیتال به منظور افزایش راندمان تولید، انتقال، توزیع و مصرف انرژی در کشور ۳۰- هوشمندسازی یکپارچه خدمات شهری بر مبنای اولویت های مرتبط با هوا، محیط زیست، آب، غذا و امور مرتبط با سلامت عمومی
محیط زیست و کشاورزی هوشمند	۱۰- پایش، پیش بینی و کنترل سامانه ای، آلودگی های زیست محیطی به کمک هوش مصنوعی ۱۱- اصلاح الگوی کشت با توجه به تجمیع داده های کشاورزی	۳۱- مدیریت هوشمند مزارع (جمع آوری و تحلیل داده های خاک، آب و هوا، نیازهای هر گیاه، تشخیص آفات و بیماری ها و ارائه پیشنهاد و کنترل هوشمند ابزارها)
زبان و ادبیات فارسی	۱۲- مترجم هوشمند عمومی و تخصصی ۱۳- ربات های گفتگوگر	۳۲- افزایش دقت و بهینه سازی نویسه خوان های فارسی ۳۳- افزایش دقت و بهینه سازی مبدل های صدا به متن با تمرکز بر گویش ها و لهجه ها
فرهنگ، تمدن و سبک زندگی اسلامی- ایرانی	۱۴- رصد تغییرات شاخص ها و مؤلفه های فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی اسلامی ۱۵- تولید محتوای مؤثر در ارتقای مؤلفه های فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی اسلامی ۱۶- رصد رعایت اخلاق اسلامی (از قبیل جلوگیری از اتهام زنی، رعایت صداقت، رعایت حریم خصوصی افراد و ...) توسط چهره ها و گروه های مرجع اجتماعی با استفاده از هوش مصنوعی	۳۴- توسعه هوش مصنوعی توضیح پذیر و ربات های گفتگوگر مبتنی بر منابع و تراث فلسفه، حکمت و عرفان اسلامی
حقوقی و قضایی	۱۷- مشاور حقوقی هوشمند برای ارائه خدمات به عموم مردم ۱۸- دستیار هوشمند قاضی	۳۵- تدوین و تحلیل محتوای اسناد، قراردادها و احکام قضایی و تشخیص ناسازگاری ها ۳۶- تنقیح قوانین و مقررات
رسانه و فضای مجازی	۱۹- افکارسنجی عمومی هوشمند ۲۰- کشف محتوای مغایر با قوانین در رسانه های عمومی اعم از متن، صوت، عکس و ویدئو	۳۷- تشخیص اخبار جعلی و جعل عمیق ^۹ ۳۸- همسان یاب های محتوایی برای مراقبت از حقوق مالکیت در آثار رسانه ای

^۹ Deep fake

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

تبصره ۴- حوزه‌های اولویت‌دار در بازه‌های سه‌ساله توسط شورای ملی راهبری هوش مصنوعی بررسی و مورد اصلاح قرار خواهند گرفت.

تبصره ۵- سازمان موظف است حداکثر طی مدت شش ماه از ابلاغ سند، با همکاری دستگاه‌های مرتبط، برنامه‌های ملی کاربری هوش مصنوعی در حوزه‌های کاربردی اولویت‌دار را تهیه و به اطلاع ستاد علم، فناوری و نوآوری شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد.

ماده ۷- سازوکار اجرایی نمودن و نظارت بر اجرای سند

۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه سیاست‌گذاری، هماهنگی و نظارت کلان بر اجرای این سند را بر عهده دارد.
۲- ستاد علم، فناوری و نوآوری شورای عالی انقلاب فرهنگی وظیفه رصد اجرای سند را بر عهده داشته و پیشنهاد بازنگری‌های لازم در سند و گزارش کلان مربوطه را در فواصل زمانی مشخص به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه خواهد نمود.

۳- «شورای ملی راهبری هوش مصنوعی» با ترکیب ذیل، وظیفه برنامه‌ریزی، راهبری، هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این سند شامل تصویب نقشه راه اجرایی‌سازی سند، تصویب آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم جهت تسهیل اجرای سند، تصویب ره‌نگاشت کاربری هوش مصنوعی در دستگاه‌های اجرایی مستقل ملی و پیشنهاد روزآمدسازی سند را بر عهده دارد.

- ۱- رئیس جمهور به عنوان رئیس شورا؛
- ۲- معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری به عنوان نائب رئیس شورا؛
- ۳- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۴- دبیر شورای عالی فضای مجازی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۵- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات یا معاون ذی‌ربط؛
- ۶- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا معاون ذی‌ربط؛
- ۷- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۸- وزیر صنعت، معدن و تجارت یا معاون ذی‌ربط؛
- ۹- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۰- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۱- وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۲- وزیر اطلاعات یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۳- رئیس سازمان اداری و استخدامی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۵- رئیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا معاون ذی‌ربط؛
- ۱۶- دو نفر عضو حقیقی به پیشنهاد دبیر شورا و با حکم رئیس شورا؛
- ۱۷- رئیس سازمان ملی هوش مصنوعی به عنوان دبیر شورا.

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره:
تاریخ:
پوست:

۴- «سازمان ملی هوش مصنوعی» (مصوب جلسه ۹۰۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی)، که در قالب سازمان مستقل زیر نظر رئیس جمهور تأسیس گردید، وظیفه؛ ساماندهی و توسعه زیست‌بوم هوش مصنوعی کشور و انجام امور دبیرخانه شورای ملی راهبری هوش مصنوعی را بر عهده دارد.

۵- دولت موظف است بودجه‌های موردنیاز سازمان ملی هوش مصنوعی را متناسب با تحقق اهداف و شاخص‌های این سند، در قالب ردیف مستقل برای این سازمان، در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید و همچنین هر سال در تدوین لوایح بودجه، اعتبارات لازم را برای توسعه کاربرد هوش مصنوعی در برنامه‌های اجرایی دستگاه‌های مستقل ملی دارای رهنگاشت مصوب، اختصاص دهد.

۶- دستگاه‌های اجرایی مسئول اجرای این سند باید به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که اقدامات ملی موضوع مواد ۵ و ۶ در اولویت سالانه آن‌ها لحاظ و منابع و ظرفیت‌های معمول دستگاه‌ها به نحو مطلوب در جهت تحقق اهداف و اقدامات سند هدایت گردد.

ماده ۸- این سند مشتمل بر یک مقدمه، ۸ ماده و ۵ تبصره در جلسه ۹۰۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراست و کلیه مصوبات و سیاست‌های قبلی مغایر، لغو و بلااثر خواهد بود.

محمد مخبر

سرپرست ریاست جمهوری و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

رونوشت به انضمام یک نسخه مصوبه، به:

- دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
- دفتر رئیس جمهور
- مجلس شورای اسلامی
- شورای نگهبان قانون اساسی
- قوه قضائیه
- دیوان محاسبات کشور
- معاونت امور مجلس ریاست جمهوری
- معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری
- دفتر بازرسی ویژه رئیس جمهور
- وزارت دادگستری (برای درج در روزنامه رسمی کشور)
- دبیرخانه شورای معین و امور شورای عالی انقلاب فرهنگی
- اداره کل حوزه ریاست دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
- و اداره کل امور حقوقی و تدوین مقررات ابلاغ می‌شود.